

SID

سرویس های
ویژه

سرویس ترجمه
تخصصی

کارگاه های
آموزشی

بلاگ
مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری
STES

فیلم های
آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی
بین المللی و
ترنند های جستجو

ارزیابی انتقادی دستاوردهای دانشگاهی جامعه‌شناسی درباره جامعه

ایران

روح الله اسلامی^۱

چکیده

در دسته‌بندی علوم جدید که دانشگاه به عنوان نهاد رسمی آموزش آن‌ها شناخته می‌شود، جامعه‌شناسی جایگاه با اهمیتی داشته است. به دنبال برگزاری نخستین همایش کنکاش‌های مفهومی و نظری درباره جامعه ایران در سال ۱۳۸۷ و تا برگزاری دومین همایش در سال ۱۳۹۲ کوشش‌هایی برای ارائه نظریه درباره جامعه ایران توسط جامعه‌شناسان انجام شده که سنجش این نظریه‌ها - با توجه به فراهم آوردن امکان شناخت وضعیت نظریه‌پردازی و گشودن مسیر بهبود آن - از یک سو ضرورتی اجتناب‌ناپذیر و از سوی دیگر تلاشی تاثیرگذار است.

در نوشتار حاضر قصد داریم برای سنجش وضعیت نظریه‌پردازی درباره جامعه ایران، بر دستاوردهای دانشگاهی جامعه‌شناسی متمرکز شده و دو کتاب از مهم‌ترین کتاب‌های تازه منتشر شده را به بحث بگذاریم. کتاب «ساختار نظریه جامعه‌شناختی جامعه ایران» با معرفی «نظام اجتماعی سه پایه‌ای» و کتاب «جامعه‌شناسی ایران: جامعه کژمدرن» با معرفی «سنخ جامعه مدرن بدقواره» برای شناخت جامعه و فهم تحولات ایران در عرصه نظریه‌پردازی بومی کوشیده‌اند.

در این مقاله تلاش می‌شود با هدف ارزیابی انتقادی نظریه‌های ارائه شده درباره جامعه ایران، ضمن مطالعه دقیق مباحث مطرح‌شده در این دو کتاب، به گونه‌ای محتوای نظری آنها را مقوله‌بندی نموده و طرحی کلی از اجزا ترسیم نماییم. سنجه ارزیابی در این نوشتار، جامعه‌شناسی زیمل است. زیمل پس از تعیین نسبت جامعه با شناخت جامعه، جامعه‌شناسی را به مثابه یک روش علمی تشریح کرده و حوزه‌های موضوعی این علم را مطالعه محتوای زندگی تاریخی - اجتماعی، مطالعه فرم‌های زندگی تاریخی - اجتماعی و مطالعه مقولات بنیادی شناخت جامعه پیشنهاد می‌کند.

واژه‌های کلیدی: نظریه‌پردازی، جامعه ایران، نظام اجتماعی سه پایه‌ای، سنخ جامعه مدرن بدقواره، جامعه‌شناسی زیمل.

^۱ دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی، rohollah.eslami@atu.ac.ir

SID

سرویس های ویژه

سرویس ترجمه تخصصی

کارگاه های آموزشی

بلاگ مرکز اطلاعات علمی

سامانه ویراستاری STES

فیلم های آموزشی

کارگاه های آموزشی مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی

نورنگه آفریدی

کارگاه آنلاین
بررسی مقابله ای متون (مقدماتی)

نورنگه آفریدی

کارگاه آنلاین
پروپوزال نویسی و پایان نامه نویسی

نورنگه آفریدی

کارگاه آنلاین آشنایی با پایگاه های اطلاعات علمی بین المللی و ترند های جستجو